

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2574/2020
24.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујићића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Субић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Миле Ранкић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1990/20 од 08.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1990/20 од 08.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 73/19 од 11.02.2020. године, ставом првом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезан тужени да на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од 01.01.2016. године до 31.07.2019. године, исплати тужиоцу појединачне месечне износе са законском затезном каматом; на име мање исплаћене накнаде за време коришћења годишњег одмора, за период од 01.06.2016. године до 30.06.2019. године, исплати тужиоцу појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све као што је ближе наведено овим ставом изреке; као и да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца ББ и обавезан је тужени да на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од 01.01.2016. године до 31.07.2019. године, исплати тужиоцу појединачне месечне износе са законском затезном каматом; на име мање исплаћене накнаде за време коришћења годишњег одмора, за период од 01.06.2016. године до 30.06.2019. године, исплати тужиоцу појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све као што је ближе наведено овим ставом изреке; као и да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца ВВ и обавезан је тужени да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати, за период од 01.01.2016. године до 31.12.2017. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом; на име мање исплаћене накнаде за време коришћења годишњег одмора, за период од 01.05.2016. године до 30.11.2017. године, исплати појединачне

месечне износе са законском затезном каматом, све као што је ближе наведено овим ставом изреке; као и да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 128.100,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1990/20 од 08.06.2020. године ставом првим и другим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужени ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, да тужиоцу на име исплаћене зараде по основу сменског рада исплати, за период од 01.01.2016. године до 31.07.2019. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом; на име мање исплаћене накнаде за време коришћења годишњег одмора, за период од 01.05.2016. године до 31.07.2019. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све као што је ближе наведено овим ставом изреке; као и да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ББ, којим је тражио да се обавезе тужени ЈП ЕПС Београд, Огранак Рударски басен „Колубара“ Лазаревац да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати, за период од 01.01.2016. године до 31.07.2019. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом; на име мање исплаћене накнаде за време коришћења годишњег одмора, исплати за период од 01.06.2016. године до 30.06.2019. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све као што је ближе наведено овим ставом изреке; као и да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ВВ, којим је тражио да се обавезе тужени ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац да тужиоцу, на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од 01.01.2016. године до 31.12.2017. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом; на име мање исплаћене накнаде за време коришћења годишњег одмора, за период од 01.05.2016. године до 30.11.2017. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све као што је ближе наведено овим ставом изреке; као и да на досуђене износе уплати у корист тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО. Ставом петим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке, тако што је одбијен као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка у износу од 128.010,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате. Ставом шестим изреке, обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове другостепеног поступка, и то тако да тужилац АА исплати туженом износ од 25.773,00 динара, тужилац ББ, исплати туженом износ од 25.976,00 динара, а тужилац ВВ, исплати туженом износ од 24.054,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужилаца је дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 ЗПП), па није било места оцени изузетне дозвољености поднете ревизије у смислу члана 404. истог закона.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у радном односу код туженог на неодређено време и то тужиоци АА и ББ на радном месту ..., док је тужилац ВВ био запослен код туженог на радном месту ... до 31.12.2017. године, када му је престао радни однос. Тужиоци су у утуженом периоду обављали рад тако што су сваки други дан радили у времену од 07 до 19 часова, односно сваки други дан су радили по 12 часова, а организација рада је таква да тужилац мења другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, с тим што један дан ради од 07 до 19 часова, а други дан му је пауза, који циклус се редовно понавља. На основу наведеног начина рада, првостепени суд је извео закључак да су тужиоци обављали рад у сменама, те да тужени приликом обрачуна исплате зараде тужиоцима, зараду није увећао за рад по основу сменског рада за 8,9% сходно одредби члана 38. став 1. тачка 4. Појединачног колективног уговора туженог. Првостепени суд се позвао на одредбу члана 7. став 2. тачка 2. ПКУ за ЕПС („Службени гласник РС“ број 15/15), којом је уговорено да послодавац доноси одлуку о распореду, почетку и завршетку радног времена.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да тужени није вршио обрачун и исплату увећане зараде тужиоцима за сменски рад, те да је тужиоцима нанета штета због мање исплаћене зараде у наведеном периоду.

По мишљењу другостепеног суда, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право, ради чега је првостепену пресуду преиначио.

Наиме, према директиви ЕУ 2003/88/ЕЦ, која није извор права, али може да допринесе тумачењу права, сменски рад се дефинише као таква организација рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту, у складу са одређеним обрасцем укључујући и образац ротирања који може бити непрекидан, или са прекидима (конутинуиран или дисконтинуиран) искључујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода дана и ноћи.

Одредбом члана 7. став 2. тачка 2. ПКУ за ЕПС, прописано је да послодавац доноси одлуку о распореду, почетку и завршетку радног времена и то тако да се на радним местима где процес рада траје непрекидно, рад организује у сменама, при чему се под сменским радом подразумева рад у две смене (по 12 сати) или више смена (6 или 8 сати) у току радног дана, тако да на истим средствима рада, раде наизменично, најмање два запослена или две групе запослених, при чему измена смена може бити континуирана или са прекидима (дисконтинуирана) током одређеног периода дана, или недеље, а што је и случај у конкретној ситуацији.

По мишљењу другостепеног суда, са којим је сагласан овај суд, чињеница да су тужиоци сваки други дан радили у периоду од 07 до 19 часова, не доводи до закључка да су тужиоци обављали сменски рад. Наиме, тужиоци су обављали рад у једној смени, која је трајала 12 сати, при чему смену нису мењали, а с обзиром да су тужиоци радили

у једној смени која је трајала 12 сати, њима не припада увећање зараде по основу сменског рада у износу од 8,9%, као што је прописано Посебним колективним уговором за ЕПС. Из наведеног разлога, правилно је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим је тражена исплата увећане зараде по основу сменског рада.

Овакав закључак заузео је и Уставни суд у својој одлуци број Уж 575/2011, у којој је констатовано да нема сменског рада у ситуацији где се одређен дан ради дуже од пуног радног времена, а потом у зависности од тога да ли се рад обавља од 07 до 19 часова или од 19 до 07 часова, запосленима следује један, односно два слободна дана, да би наредног дана запослени опет радили дуже од пуног радног времена, односно да у конкретном случају нема континуиране промене смене из дана у дан, или из недеље у недељу, или после одређеног броја радних дана.

Из наведеног произлази да тужиоци у ревизији неосновано указују на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда.

Обзиром да тужиоцима не припада увећање зараде по основу сменског рада, то им није причињена штета приликом обрачуна накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, па и том делу је тужбени захтев тужилаца за накнаду штете по том основу, одбијен као неоснован.

Такође, правилна је одлука о трошковима парничног поступка донета правилном применом одредби члана 165. став 2. у вези члана 153. и 154. ЗПП, имајући у виду да тужиоци нису успели у овом спору.

Из наведених разлога, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**